

บอกกล่าว ข่าวกฎหมาย

วิษณุ เชื้อพันธุ์
กลุ่มกฎหมายอาหารและยา

การใช้ “พรีเมียม” บนฉลากอาหาร

โดยหลักทั่วไปผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกัน มีสารสำคัญในการออกฤทธิ์เหมือนกันหากผ่านการอนุญาต จดแจ้งหรือขึ้นทะเบียนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบแล้ว ผลิตภัณฑ์นั้นๆ ย่อมมี คุณภาพมาตรฐานดีเท่าเทียมกันไม่มีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรในทุกเครื่องหมายการค้า ทุกยี่ห้อ ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญว่าบนฉลากผลิตภัณฑ์ พนักงาน เจ้าหน้าที่ไม่ยินยอมให้มีข้อความแสดงต่อผู้บริโภคว่า ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีคุณภาพดี ยอดเยี่ยม เป็นที่หนึ่ง ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการโฆษณา ยกย่องรับรองผลิตภัณฑ์ นั้น และเป็นการทับถมผลิตภัณฑ์อื่นในประเภทเดียวกัน อย่างเด็ดขาดบนฉลากหรือในการขออนุญาตโฆษณา ผลิตภัณฑ์โดยปล่อยให้ผู้บริโภคตัดสินใจสระในการเลือกใช้ ผลิตภัณฑ์ที่ตนพึงพอใจอย่างเสรี

แต่โลกปัจจุบันกระแสการตื่นตัวของผู้บริโภค ในการดูแลสุขภาพ ต้องการความปลอดภัยในชีวิต มีมากขึ้น ผู้บริโภคพร้อมยินยอมจ่ายเงินมากกว่าเพื่อให้ ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้นจากสินค้ามาตรฐานปกติ ที่มีในท้องตลาดทั่วไป โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์อาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ซึ่งเป็นหน่วยงาน รับผิดชอบกฎหมายด้านอาหารตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 จำเป็นต้องออกกฎหมายให้สอดคล้องกับความ เปลี่ยนแปลงของสังคม และคุ้มครองให้ความเป็นธรรม กับผู้บริโภคไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ประกอบการ และให้ความเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง

จึงมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 365) พ.ศ. 2556 เรื่อง การแสดงข้อความ “พรีเมียม” บนฉลาก อาหาร ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2556 มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2556 เป็นต้นมา หมายความว่า ต่อไปนี้ในท้องตลาด กฎหมายยินยอมให้มีการแบ่งเกรด สินค้า หากสินค้าใดบนฉลากติดคำว่า “พรีเมียม” หมายความว่า สินค้านั้นมีคุณภาพหรือมาตรฐานหรือ คุณลักษณะเด่นเป็นพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งสูงกว่า ผลิตภัณฑ์ที่ฉลากไม่ได้ระบุคำว่า “พรีเมียม”

คำว่า “พรีเมียม” รากศัพท์มาจากภาษาอังกฤษ ว่า premium[n.] คำนามแปลว่า เบี้ยประกัน [n.] ค่าบริการเพิ่มเติม [n.] รางวัล หากเป็นคำคุณศัพท์ [adj.] แปลว่า ที่มีคุณภาพสูง แต่ได้มีการนิยามไว้ในประกาศ กระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 365) พ.ศ. 2556 เรื่อง การแสดงข้อความ “พรีเมียม”บนฉลากอาหาร ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 ว่า “พรีเมียม” หมายความว่า ข้อความที่แสดงคุณภาพหรือมาตรฐาน หรือคุณลักษณะเด่นเป็นพิเศษกว่าอาหารในชนิดหรือประเภทเดียวกัน โดยทั่วไป กล่าวอีกนัยหนึ่ง “พรีเมียม” ตามประกาศ กระทรวงสาธารณสุข ฉบับนี้ ตรงกับคำคุณศัพท์ [adj.] ที่แปลว่า “ที่มีคุณภาพสูง”

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 365) พ.ศ. 2556 เรื่อง การแสดงข้อความ “พรีเมียม”บนฉลาก อาหาร ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 เป็นเพียงแนวทาง

กว้างๆ ว่าสินค้าเกรด “พรีเมียม” หมายถึงผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างจากสินค้าทั่วไปอย่างไร เช่น ต้องมีระบบการตรวจสอบรับรองกระบวนการผลิตและระบบตามสอบสินค้า (Traceability) ต้องมีคุณภาพหรือมาตรฐานหรือคุณลักษณะที่เด่นเป็นพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งคือตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ผ่านการรับรองด้านเกษตรอินทรีย์จากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ หรือหน่วยรับรองที่หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ให้การยอมรับ หรือได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications, GI) จากกระทรวงพาณิชย์ หรือมีกระบวนการผลิตวิธีพิเศษที่ทำให้อาหารมีคุณภาพหรือมาตรฐานหรือคุณลักษณะที่เด่นเป็นพิเศษแตกต่างจากอาหารในชนิดหรือประเภทเดียวกันโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ที่สุดแล้วสาระสำคัญของประกาศกระทรวงฉบับนี้ อยู่ตรงข้อ 2 ของประกาศที่ว่า “ข้อ 2 การแสดงข้อความ “พรีเมียม” หรือ “Premium” บนฉลากอาหาร ต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา” กล่าวคือพนักงานเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้พิจารณาเหตุผลความจำเป็นว่าสินค้านั้นพิเศษกว่าสินค้าทั่วไปอย่างไร และเหตุพิเศษนั้นเป็นที่ยอมรับในสังคมจริงหรือไม่ การอนุญาตคำว่า “พรีเมียม” หรือ “Premium” บนฉลากอาหาร จึงไม่ใช่ทำได้ทุกรณิตตามความต้องการของผู้ประกอบการ ยังต้องคำนึงถึงความต้องการของสังคมผู้บริโภคด้วย ทั้งนี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะเป็น ผู้พิจารณาว่ามีเหตุผลสมควรหรือไม่ ก่อนอนุญาต และแนวทางการอนุญาตต้องทำเป็นประกาศกระทรวงสาธารณสุขเป็นรายผลิตภัณฑ์ หากยังไม่มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขระบุให้ทำได้เป็นรายผลิตภัณฑ์ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถอนุญาตได้

สำหรับผลิตภัณฑ์ชนิดแรกที่กระทรวงสาธารณสุขอนุญาตให้ใช้คำว่า “พรีเมียม” หรือ “Premium” บนฉลากอาหาร ได้แก่ น้ํานมโคสด และน้ํานมโคชนิดเติมมันเนยที่ผ่านกรรมวิธีพาสเจอร์ไรส์ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 366) พ.ศ. 2556 เรื่อง การแสดงข้อความ “พรีเมียม” บนฉลากน้ํานมโคสด และน้ํานมโคชนิดเติมมันเนยที่ผ่านกรรมวิธีพาสเจอร์ไรส์ ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ซึ่งเป็นวันเดียวกับ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 365) พ.ศ. 2556 เรื่อง

การแสดงข้อความ “พรีเมียม” บนฉลากอาหาร ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556 เช่นกัน ทั้งนี้ ลักษณะเด่นพิเศษเหนือกว่าเพราะมีคุณภาพหรือมาตรฐาน หรือลักษณะเด่นเป็นพิเศษกว่าน้ํานมโคสด และน้ํานมโคชนิดเติมมันเนยที่ผ่านกรรมวิธี พาสเจอร์ไรส์โดยทั่วไป คือ

(1) ผลิตจากน้ํานมโคดิบที่มีจำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมด (Standard Plate Count) ไม่เกิน 200,000 ใน 1 มิลลิลิตร (cfu/ml) และเซลล์เม็ดเลือดขาว (Somatic Cell Count) ไม่เกิน 300,000 เซลล์ต่อมิลลิลิตร

(2) มีปริมาณโปรตีนนม (Milk Protein) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.1 โดยน้ำหนัก

(3) มีปริมาณมันเนย (Fat) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.0 โดยน้ำหนัก

(4) มีปริมาณเนื้อมนมไม่รวมมันเนย (Solid non Fat) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.5 โดยน้ำหนัก

(5) ตรวจพบจุลินทรีย์ทั้งหมดในน้ํานมโคสด และน้ํานมโคที่ผ่านกรรมวิธีพาสเจอร์ไรส์ได้ไม่เกิน 1,000 ใน 1 มิลลิลิตร (cfu/ml) ณ แหล่งผลิตและไม่เกิน 10,000 ใน 1 มิลลิลิตร (cfu/ml) ตลอดระยะเวลาเมื่อออกจากแหล่งผลิตจนถึงวันหมดอายุการบริโภคที่ระบุบนฉลาก

สรุปการจัดชั้นแบ่งเกรดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานเหนือกว่าสินค้าทั่วไป สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นผู้พิจารณา และอนุญาต โดยใช้คำว่า “พรีเมียม” หรือ “Premium” บนฉลากอาหาร นับตั้งแต่วันที่ 28 พฤศจิกายน 2556 เป็นต้นไปฉลากอาหารจะมีข้อความว่า “พรีเมียม” หรือ “Premium” บนฉลากไม่ได้ หากไม่เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมาตรฐานเหนือกว่าสินค้าทั่วไป และต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอนุญาตก่อนระบุข้อความบนฉลาก

เอกสารอ้างอิง

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 365) พ.ศ. 2556 เรื่อง การแสดงข้อความ “พรีเมียม” บนฉลากอาหาร ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2556
2. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 366) พ.ศ. 2556 เรื่อง การแสดงข้อความ “พรีเมียม” บนฉลากน้ํานมโคสด และน้ํานมโคชนิดเติมมันเนยที่ผ่านกรรมวิธีพาสเจอร์ไรส์ ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

